

Vzdělávací program Základní školy Zadní Třebaň

Podtitulek: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Obsah

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školy
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu
4. Učební plán
5. Učební osnovy
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu:

Vzdělávací program Základní školy Zadní Třebaň

Podtitulek: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Předkladatel:

Základní škola a Mateřská škola Zadní Třebaň, okres Beroun

Adresa školy: Školní 219, 267 29 Zadní Třebaň

Ředitelka školy Mgr. Božena Musilová

Tel.: 257 721 403-4, e-mail: skola.zt@volny.cz

IČO: 70991430

IZO: 600043096

Zřizovatel:

Obec Zadní Třebaň, Na Návsi 6, 267 29 Zadní Třebaň

Tel.: 257 721 399, e-mail: starosta@zadnitreban.cz

Platnost dokumentu od:

1. 9. 2007

.....
podpis ředitelky školy

razítko školy

2. Charakteristika základní školy

Základní škola Zadní Třebaň je součástí „Základní školy a Mateřské školy Zadní Třebaň, okres Beroun“, zřízené obcí Zadní Třebaň. Součástí této vzdělávací instituce je kromě ZŠ a MŠ také školní družina a školní jídelna s kuchyní.

Škola je dvojtřídní se čtyřmi prvními postupnými ročníky prvního stupně ZŠ s kapacitou 50 žáků. Kapacita školní družiny o jednom oddělení je 25 žáků. Nachází se v malé obci (pod 1000 obyvatel) na řece Berounce 30 km jihozápadně od Prahy – v její rekreační oblasti.

Škola byla vybudována v roce 1976 a kromě MŠ v přízemí má dvě učebny a jednu odbornou pracovnu, místnost a kancelář pro školní družinu, ředitelnu, sborovnu a hygienické zázemí v souladu s normami. K pohybovým aktivitám využíváme školní dvůr, zahradu a přilehlé obecní hřiště. Tělesnou výchovu vyučujeme na fotbalovém hřišti a v obecním Společenském domě, kde je sál s nezbytným tělovýchovným vybavením. Správný pitný režim je trvale zajištěn čerstvým nápojem.

Každý pedagog má přístup ke kopírce, počítači, internetu a pedagogické literatuře.

Pedagogický sbor má 4 členy na 2,9 úvazku, z čehož 2,0 má požadovanou kvalifikaci včetně oprávnění k výuce anglického jazyka. Učitelka se speciálně-pedagogickým vzděláním pracuje jako výchovný poradce a vyučující nepovinnému předmětu Náprava učení (zejména pro integrované žáky). Školní družina má jednu kvalifikovanou vychovatelku na neúplný úvazek.

Dlouhodobé projekty vyplývají z dlouhodobých záměrů vzdělávací politiky státu a potažmo z dlouhodobých cílů školy, dále z místních potřeb školy a žáků zejména v oblasti cílů elementárního vzdělávání (např. čtenářské dovednosti, řešení logických úloh – účast v projektu matematický Klokánek) a v oblasti výchovy žáků ke zdravému životnímu stylu (např. Přestávky v pohybu, účast v projektu Zdravé zuby...)

Mezinárodní spolupráce probíhá v rámci pravidelných kontaktů s partnerskou obcí Steineroth v Německu a s její mateřskou a základní školou.

Školu navštěvují především žáci ze Zadní Třebaně, ale i z Hlásné Třebaně za řekou, případně z jiných okolních obcí, když k tomu mají důvod (individuální přístup, péče speciálním poruchám, kvalitní příprava na 2. stupeň ZŠ a do víceletých gymnázií apod.)

Osvědčila se úzká spolupráce s velice vstřícným zřizovatelem, rodiči, místní knihovnou, s Domem dětí a mládeže Hořovice, pracoviště Beroun, s okresním muzeem v Berouně, s nadací TEREZA, s Národní galerií, Národním muzeem, se zdravotně osvětovou organizací Helpík a dalšími subjekty rozšiřujícími vzdělávací možnosti školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Vzdělávací program školy vychází důsledně z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, školského zákona, Bílé knihy a dalších určujících legislativních podkladů.

Jeho prioritami jsou cíle změn ve vzdělávání, prosazované v současné společnosti. Chceme s našimi žáky

- nacvičit dovednosti, které budou mít význam po celý život
- vybrat učivo, které v životě maximálně využijí
- chodit do školy rádi a rádi se učit
- využívat pestrých názorných metod k trvalému poznání
- zvýšit aktivitu v kolektivu, učit se vyvozovat, diskutovat
- dosáhnout osobního maxima každého jednotlivce
- využívat kladného hodnocení (i vlastního) pro další motivaci
- pracovat v bezpečném prostředí, kde je nám všem dobře, a tak vychovat samostatné, zdravě sebevědomé mladé lidi, odpovědné k sobě i svému okolí, kteří prožijí svůj život s využitím dovedností, které ve škole získali.

Usilujeme o naplňování těchto cílů základního vzdělávání:

umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

vytvářet u žáků potřebu projevovat kladné city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodný způsob řešení problémů.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou do školy zařazeni, pokud nic nebrání jejich integraci, která pro ně bude přínosem, nikoli znevýhodněním. Individuální vzdělávací plány upřesní odlišnosti obsahu, forem a organizace vzdělávání žáka podle potřeb jeho individuální integrace. Rozpoznání žakových potřeb a přizpůsobení vnějších podmínek těmto potřebám bude probíhat podle doporučení obsaženém v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a v souladu s legislativou.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.**

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání (*proložený text vymezuje kompetence na konci 4. ročníku v naší škole*) žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení *Poznává vhodné způsoby a metody učení, učí se pravidelně a ochotně.*
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě *Vyhledává, třídí a využívá informace při učení a tvůrčích činnostech.*
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy *Užívá přiměřené pojmy a znaky a chápe základní souvislosti mezi nimi*
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti *Pod vedením dokáže z jednoduchého pozorování a experimentování vyvodit závěry.*

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich *Má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a poznává překážky, bránící učení.*

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností *Vnímá a rozpozná problém a podle svých zkušeností přemýšlí o jeho příčině a možném řešení.*
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému *Vyhledává informace k řešení problému a objevuje různé možnosti řešení problému.*
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy *Snáží se řešit problémy s užitím poznatých postupů.*
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů *Ověřuje jednoduše správnost řešení problémů a sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.*
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí *Rozhoduje se uvážlivě a svůj postup se pokouší zdůvodnit.*

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu *Jednoduše, ale logicky vyjádří svou myšlenku v ústním i písemném projevu. Pracuje na zlepšení její výstižnosti a jazykové kultuře.*
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje *Učí se naslouchat a porozumět druhým, vhodně reagovat a vést diskusi.*
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění *Přečte různé typy textů, rozumí základní myšlenky a přemýšlí o ní. Zaznamenaná gesto a zvuk a tvořivě ho uplatňuje ve své komunikaci.*
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem *Poznává základní komunikační prostředky a zkouší je využívat (rozhovor, kniha, tisk, divadlo, film, rozhlas, televize, počítačové vzdělávací programy a internet).*
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi *Navazuje nové vztahy s učiteli a spolužáky a pěstuje a kultivuje vztahy rodinné.*

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v

pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce *Spolupracuje ve skupině, a učí se vytvářet společná pravidla.*

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá *Snaží se o spoluvytváření příjemné atmosféry využitím ohleduplnosti a úcty při jednání s lidmi, umí požádat o pomoc a sám ji také poskytne.*
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají *Dodržuje pravidla diskuse v malé skupině, chápe potřebu spolupráce, váží si zkušeností druhých a respektuje odlišná hlediska.*
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty *Přijímá pozitivní představu o sobě samém a podněty pro budování sebedůvěry. Hledá s dopomocí cesty k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.*

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí *Ví, že jsou normální různé názory lidí na stejnou věc. Učí se je tolerovat a ovlivňovat pouze argumentací, nikoli násilím a hrubostí. Rozpoznává fyzické a částečně i psychické násilí.*
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu *Chápe, že ve společnosti musí být stanoveny normy, seznámí se se svými právy a povinnostmi.*
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka *Učí se chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.*
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit *Na své úrovni zná naše tradice a kulturní i historické dědictví, seznamuje se s uměleckými díly, zapojuje se do kulturního a sportovního dění.*
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti *Rozumí nutnosti pečovat o naše životní prostředí, ví o elementárních prostředcích, jak zde může spolu se svou rodinou přispět.*

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky *Umí bezpečně pracovat s nůžkami, lepidly, kladívkem, jehlou a drobným materiálem, dodržuje bezpečnostní pravidla a povinnosti, nebrání se přechodu na jiné pracovní podmínky.*
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot *Dbá na co nejvyšší kvalitu a funkčnost svých výrobků, myslí na bezpečnost a ochranu životního prostředí (hluk, kázeň, čistota, pořádek, vybavení, opatrnost...)*
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená

rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

K zařazení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami dojde v případě, že to dovoluje míra a druh zdravotního postižení žáka a možnosti školy. Zároveň musí být splněny platné legislativní podmínky pro přijetí takového žáka (odborný posudek, žádost rodičů o individuální integraci apod.) . V případě přijetí žáka škola postupuje v souladu s platnými předpisy, tj. vytváří individuální vzdělávací plán, přizpůsobuje jej situaci a potřebám žáka, hodnotí jej, přičemž spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a odbornými pracovníky.

Pokud ředitel žáka se zdravotním postižením do speciálního vzdělávání nezařadí, oznámí tuto skutečnost zákonnému zástupci žáka, krajskému úřadu a obci, v níž má žák trvalý pobyt. Protože ve třídě běžné základní školy lze individuálně integrovat nejvýše 5 žáků se zdravotním postižením, ve třídě se dvěma ročníky omezuje naše škola toto číslo na 3 žáky. Ve vybraných předmětech se žáci se zdravotním postižením v rámci svých možností mohou vzdělávat společně s ostatními žáky školy a být zapojeni do všech činností školy v době mimo vyučování.

Tento školní vzdělávací program umožňuje dělení tříd na skupiny v souladu s pedagogickými, hygienickými, ekonomickými a prostorovými podmínkami, požadavky na bezpečnost žáků a ochranu jejich zdraví a charakteru předmětu.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zjištění, zda se jedná o žáka mimořádně nadaného, provádí školské poradenské zařízení. Požádají-li o to zákonní zástupci, škola může na základě tohoto vyšetření a podle školního vzdělávacího programu vytvořit individuální vzdělávací plán, v němž jsou specifikována podpůrná opatření v souladu s potřebami žáka.

Přeřazení do vyššího ročníku lze uskutečnit na základě žádosti zákonných zástupců podle postupu, uvedeného v závazných dokumentech.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata budou vřazena do výuky především formou tematických projektů napříč předměty a ročníky tak, aby se všech 6 témat uplatnilo v průběhu vzdělávání žáka na naší škole. U poznámek k jednotlivým vyučovacím předmětům jsou v učebních osnovách uvedeny významné tematické okruhy průřezových témat, které se ve výuce výrazněji uplatní.

1) Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevýjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí

problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2) Výchova demokratického občana

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže

4) Multikulturní výchova

Tematické okruhy průřezového tématu

- Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.
- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5) Environmentální výchova

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady uplatňování ve světě, u nás)

6) Mediální výchova

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Tabulka začlenění průřezových témat

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
1) Osobnostní a sociální výchova				
Osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	P1, Prv	P1, Prv	P1, VI	P1, VI
Sebepoznání a sebepečení	P1, ČJ	P1, Prv, ČJ	P1, Př, ČJ	P1, Př, ČJ
Seberegulace a sebeorganizace	P1	P1	P1	P1, PČ
Psychohygiena			Př	Tv, Př
Kreativita	ČJ	ČJ	ČJ	Ma, ČJ, VI
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	P1, Prv	P1, Prv	P1	P1
Mezilidské vztahy	P1	P1	P1, VI, Př	P1, VI, Př, AJ
Komunikace	P1, ČJ	P1, ČJ	P1, ČJ, Př	P1, ČJ, AJ, Př
Kooperace a kompetice	P1, Čj, Ma	P1, ČJ, Ma	P1, VV, ČJ, Ma	P1, VV, Př, ČJ, Ma
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				
Hodnoty, postoje, praktická etika				
2) Výchova demokratického občana				
Občanská společnost a škola	P2, Prv, ČJ	P2, Prv, ČJ	P2, ČJ	P2, ČJ
Občan. občanská společnost a stát	P2	P2	P2, VI	P2, VI
Formy participace občanů v politickém životě	ČJ	ČJ	ČJ	VI, ČJ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Ma	Ma	Ma	VI, Ma, AJ
3) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Evropa a svět nás zajímá	P3, ČJ	P3, ČJ	P3, ČJ, VI	P3, VI, ČJ
Objevujeme Evropu a svět	P3	P3	P3, AJ	P3, AJ
Jsme Evropané			Př	Př

4) Multikulturní výchova				
Kulturní diference	P4, ČJ, Hv	P4, AJ, Hv	P4, AJ, Hv, VI	P4, AJ, Hv, VI
Lidské vztahy	P4, Prv, ČJ	P4, Prv, ČJ	P4, VI, ČJ, Př	P4, VI, ČJ, Př
Etnický původ	P4	P4	P4, Př	P4, VI
Multikulturalita	P4	P4	P4, AJ	P4, AJ
Princip sociálního smíru a solidarity				
5) Environmentální výchova				
Ekosystémy	P5	P5	P5, Př	P5, Př
Základní podmínky života	P5	P5	P5, Př	P5, Př, AJ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	P5, ČJ	P5, ČJ	P5, VI, Př, ČJ,	P5, VI, Př, ČJ
Vztah člověka k prostředí	P5, ČJ, Ma, Prv	P5, ČJ, Ma, Prv	P5, ČJ, Ma	P5, Př, ČJ, Ma
6) Mediální výchova				
Receptivní činnosti				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	P6, Ma	P6, Ma	P6, ČJ, Ma	P6, ČJ, Ma
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	P6	P6	P6	P6, ČJ
Stavba mediálních sdělení	P6	P6	P6, ČJ	P6, ČJ, AJ
Vnímání autora mediálních sdělení				
Fungování a vliv médií ve společnosti				
Produktivní činnosti				
Tvorba mediálního sdělení	P6	P6	P6, Čj	P6, ČJ
Práce v realizačním týmu	P6, VV, ČJ	P6, VV, ČJ	P6, VV, Př, VI, AJ	P6, VV, ČJ, Ma, AJ
Vysvětlivky:	P = Projekt	Př = Přírodověda	VV = Výtvarná výchova	F
	ČJ = Český jazyk	Ma = Matematika	PČ = Praktické činnosti	F
	VI - Vlastivěda	Prv = Prvouka	AJ = Anglický jazyk	v

4. Učební plán

Organizace dvoutřídní školy a postupné zavádění školních vzdělávacích programů do škol řešíme tak, že počet hodin v ročnících, které jsou v téže třídě, je stejný. Naše dvoutřídní málotřídka je bez 5. ročníku, ten je vytvořen pouze virtuálně pro doplnění celku nebo pro jeho případné zřízení v budoucnosti. Informatika v naší škole prolíná všemi předměty, neboť máme přibližně 1 počítač na 4 žáky, proto pracuje každý žák denně cca 20 minut na počítači. Disponibilní hodiny věnujeme výuce anglického jazyka v 1.a 2. ročníku, protože jej zde vyučujeme již mnoho let v kroužku přípravné angličtiny. Jednou hodinou dotujeme český jazyk v 2.- 4.ročníku a matematiku v 1.a 2. ročníku, neboť čtení, psaní a počítání považujeme i z historického hlediska za prvořadý úkol vzdělávání na 1. stupni základní školy. Průřezová témata budou vřazena do výuky formou tematických projektů napříč předměty a ročníky tak, aby se všech 6 témat uplatnilo v průběhu vzdělávání žáka na naší škole.

Nepovinným předmětem je podle potřeby žáků a finančních možností školy Náprava učení s minimální dotací 1 h týdně (příp. kratší celky častěji).

Učební plán je konstruován tak, že splňuje všechny podmínky závazné pro jeho sestavení. Viz tabulka.

UČEBNÍ PLÁN PRO NEÚPLNÝ 1. STUPEŇ ZŠ ZADNÍ TŘEBAŇ

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	Celkem předměty	Disponibilní h.
Jazyk a jazyková komunikace (47)	ČJ a literatura (38)	Český jazyk	8+1	7+2	7+1	7+1	6+1	41	6
	Cizí jazyk (9)	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace (22)	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	24	4
Inform. technol.(1)	Inform. technologie	Informatika					1	1	
Člověk a jeho svět (12)	Člověk a jeho svět (12)	Prvouka	2	2				14	
		Přírodověda			2	2	1+1	(7+4+3)	1
		Vlastivěda			1	1	1+1		1
Umění a kultura (12)	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	2	12	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	2	(6+6)	
Člověk a zdraví(10)	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce (5)	Člověk a svět práce (5)	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celková povinná časová dotace			22	22	24	24	26	118	
z toho disponibilní časová dotace			3	4	2	2	3		14

Poznámky: - Naše málotřídní škola je dvoutřídní, bez 5. ročníku, ten je v učebním plánu vytvořen pouze virtuálně pro doplnění celku nebo pro jeho případné zřízení v budoucnosti.

- Každý žák absolvuje v rámci povinné týdenní časové dotace 92 hodin v 1. - 4. ročníku neúplného 1. stupně naší školy (-26 h pátého roč.)
- O konkrétní časové dotaci jednotlivých vyučovacích předmětů rozhodla ředitelka školy tak, aby se vyučovalo vzdělávacímu obsahu všech předmětů učebního plánu daného ročníku, byl naplněn daný minimální počet hodin pro předmět a dodrženo stanovené rozmezí týdenní časové dotace povinných předmětů pro jednotlivé ročníky.
- Disponibilní časová dotace byla využita jednak pro navýšení časové dotace povinných vyučovacích předmětů z důvodu uplatňování alternativních vyučovacích metod, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků a jednak k vytvoření nového povinného vyučovacího předmětu (AJ v 1. a 2. ročníku), který obsahově navazuje na povinný vyučovací předmět vymezený učebním plánem.
- V rámci časové dotace předmětu Přírodověda se vyučuje i učivu z oblasti výchovy ke zdraví v rozsahu 20 hodin, připadajících na 4. roč.
- Třída může být dělena na skupiny podle ročníků či charakteru prováděné činnosti tak, aby byla zajištěna maximální efektivita výuky, bezpečnost žáka a ochrana jeho zdraví.
- Nad rámec týdenní časové dotace povinných předmětů může ředitel školy koncipovat nepovinné předměty (speciálně pedagogické péče)
- Z provozních a ekonomických důvodů mají dva spojené ročníky (obvykle 1.+ 2. a 3.+ 4.) stejný počet hodin týdně.
- Informatika v naší škole prolíná všemi předměty, neboť připadá 1 počítač na 5 žáků, a tak pracuje každý žák denně na počítači.

5. Učební osnovy

Charakter učebních osnov vyplývá ze specifických organizačních podmínek školy. Absence 5. ročníku základního vzdělávání si vynucuje zodpovědný přístup k rozsahu vzdělání, který žákům zaručí bezproblémový přechod do kterékoli ze sedmi škol, kam naši žáci obvykle postupují. Viz tabulky.

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, jsou v něm zahrnuty zejména složky: čtení a psaní, dále základní gramatické znalosti, rozvoj slovní zásoby, řečové dovednosti a elementární dramaturgie. V dalších ročnících sestává z výchovy Komunikační a slohové (včetně psaní), Jazykové a Literární.

V prvním ročníku probíhá v 9 hodinách týdně, ve 2.r. má 8+1 disp.hodinu, v 3.+ 4.r. vždy 7+1 disp.hod., protože rozvoj jazyka je pro nás na 1.stupni prioritní.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé při každé příležitosti prezentují český jazyk jako důležitý nástroj domluvy mezi lidmi, získávání veškerých dalších poznatků a sjednocování národního společenství. Prostřednictvím uměleckých textů vychovávají u žáků obdiv a lásku k tomuto zdroji osobního i kulturního bohatství. Používají pestrých forem práce s textem (čtení a psaní různými způsoby až po ústní i písemné tvoření jednoduchých stylistických celků), aby žákům co nejdříve umožnili kulturně používat jazyk k vyjádření jejich potřeb a prožitků k prosazení sebe sama. Spoluprací s rodiči a knihovny obohacují učitelé nejširší možné prostředí žáka o možnost získávání a sdílení citových prožitků z četby nejen ve škole, ale zejména pravidelně doma.

Poznámky Začlenění průřezových témat

Tento předmět obsahuje z průřezového tématu č.1 nácvik komunikace, předcházení konfliktům a jejich řešení, zásady soužití, dramatickou výchovu, umění jako prostředek komunikace, spolupráci v týmu, nácvik sebeúcty, sebedůvěry a asertivity.

Výchova dobrého čtenáře přispívá k prevenci patol. jevů jednak možností vzdělávat se v této problematice a jednak naplní volného času čtením.

Čtenářství přispívá i k sebepoznávání a k psychickému zdraví.

Z tématu č.2 postihuje tvorbu pravidel chování, jejich dodržování, posouzení hranic anarchie, obhajování svých práv, dovednosti formulace myšlenky, argumentace, dialogu, empatie a aktivního naslouchání, samostatné prosazování vlastního názoru.

Společenskou angažovanost projevují děti od útlého věku veřejným vystupováním na kulturních akcích školy i obce.

3. téma se naplňuje zkušenostmi z historie místa, kde žijeme, představuje jazyk jako klíč k poznání kultury, seznamuje s významnými Evropany i dalšími světovými osobnostmi v oblasti literatury a knižní ilustrace i prostřednictvím internetu.

Ze 4. tématu umožňuje poznávat četbou a poslechem tradice a hodnoty různých kultur a porovnávat je se svými, seznámit se s projevy rasové nesnášenlivosti a jejich škodlivosti, objevovat odlišnosti ke svému obohacení.

K problematice životního prostředí z 5. tématu přispěje obsah mnoha článků z časopisů, internetu i čítanek, které budou analyzovány.

6. téma poskytuje prostor pro růst mediální gramotnosti seznamováním s médii a jmožnostmi jejich využití, zapojením do komunikace - e-mail, internet, dopisování do novin a časopisů, nápodobou rozhlasových a televizních pořadů. Umožní též vyjádření a prezentaci vlastních názorů na sporná mediální témata, tvorbu mediálních sdělení a spolupráci v realizačním týmu.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Očekávané výstupy	Čte správnou technikou jednoduchý text	Čte správně a vázaně nepříliš komplikovaný text	Čte plynule s povšechným porozuměním libovolný text	Čte plynule a s porozuměním i náročnější text
	Snaží se o pečlivou výslovnost, co se nezdaří, opravuje	Pracuje na kvalitě své výslovnosti	Pečlivě vyslovuje s případnou opravou chvbné výslovnosti	Rozliší a zaznamená podstatné informace ve vhodném textu
	Porozumí jednoduchým mluveným pokvnům	Porozumí jednoduchým písemným pokvnům	Porozumí přiměřeným písemným nebo mluveným pokvnům	Reprodukuje obsah jednoduchého sdělení a pamatuje si z něj fakta
	Dovede vyjádřit vlastní zážitek	V krátkém mluveném projevu správně dýchá	Volí vhodné tempo řeči	Vede správně dialog i telefonický rozhovor
	Zaujme správné sezení při psaní	Správné tvary všech písmen umí správně spojit	Volí vhodné slovní i mimoslovní prostředky v běžných situacích	Volí náležitou intonaci a tempo dle svého komunikačního záměru
	Píše správné tvary probraných písmen a číslic	Seřadí ilustrace podle děje a vypráví podle nich příběh	Podle vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost
		Zmádá základní hygienické návyky spojené se psaním	Kontroluje vlastní písemný projev	Dokáže napsat jednoduchý ucelený text (zážitek, popis, pozvánku...)
		Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Podle dané osnovy vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev	

Učivo	Nácvik techniky čtení	Pozorné čtení	Plynulé čtení	Orientační prvky v textu
	Zdvořilé naslouchání	vyjádření kontaktu s partnerem	Čtení jako zdroj informací	Vyhledávání klíčových slov v textu
	Tvoření hlasu, výslovnost	Soustředěné naslouchání	Soustředěné naslouchání	Aktiv. naslouch.-záznam slyšeného
	Pozdrav, oslovení, zdvořilost	Správné dýchání v hovoru	Zpráva, oznámení	Vyprávění, dialog podle obrázků
	Správné sezení	Omluva, prosba	Zahájení a ukončení dialogu	Střídání mluvčího a posluchače
	Držení psacího náčiní	Hygiena zraku při psaní a čtení	Mimika a gesta	Mimojazykové prostř. dorozumívání
	Popis obrázku	Psaní adresy	Zacházení s grafickým materiálem	Přehledná formální úprava textu
	Dramatizace děje	Blahopřání, pozdrav z prázdnin	Úhledný a čitelný písemný projev	Vypravování, dopis, popis
	Divadélko s loutkami i herci	Jednoduchý děj podle obrázku	Omluvenka, pozvánka, vzkaz	Mluvní vystoupení v "televizi"

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Očekávané výstupy	Člení slova na hlásky, rozliší jejich zvukovou a grafickou podobu	Odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Porovnává slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	Porovnává slova stejného či podobného významu a vícevýznamová
	Porovnává významy slov	Pozná slova opačného významu	Vyhledá v textu slova příbuzná	Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku
	Píše velká písmena na začátku věty	Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Porovnává a třídí slova dle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost	Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a užívá je v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
		Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen a sloves	Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, změní větu jednoduchou v souvětí
		Odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách: vyjmenovaných a s nimi příbuzných
		Píše správně ú/ů, dě, tě, ně a bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev	Píše velká písmena v typických případech vlastních jmen zvířat a místních pojmenování	Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách: koncovky podstatných jmen podle vzorů
		Zdůvodňuje a správně píše párové souhlásky na konci slov	Zdůvodňuje a správně píše párové souhlásky uvnitř slov	Zdůvodní základní příklady syntaktického pravopisu - shoda přísudku s holým podmětem
		Píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob	Zná přehled slovních druhů, pozná jména, slovesa, předlož. a spojky	Píše měkké í v přítomném čase sloves

Učivo	Sluchové rozlišení hlásek	Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk	slova jednovýznamová a mnohovýznamová, synonyma, homonyma	Stavba slova - kořen, část předponová, příponová, koncovka
	Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhlásk. skupin	Význam slov	Slovní druhy	Slovní druhy a tvary slov
	Slova a pojmy	Antonyma	Věta jednoduchá X souvětí	Věta jednoduchá X souvětí
	R - délka samohlásek	R - podstatná jména a slovesa	R - kořen slova, slovo příbuzné	Základní skladební dvojice
	R - vlastní jména osob	R - vlastní jména zvířat	R - všechny slovní druhy	Pravopis slov, koncovek a shody
	R - znaménka na konci věty	R - slabikotvorné souhlásky	R - vzorce souvětí	R - bje/bě a vje/vě v morfolog. švu
	R - členění slov na slabiky	R - dělení slov	R - slova spisovná X nespisovná	R - slova s citovým zabarvením

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V 1.- 4.ročníku naší školy využijeme z RVP okruh Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Časová dotace byla navýšena tak, aby ve všech ročnících byla Matematika 5 hodin týdně. Jedna z nich je určena převážně pro geometrické učivo. Významný posun by měl nastat směrem ke zvýšení frekvence problémových úloh, které vyžadují logické myšlení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé předloží žákům dostatek matematického materiálu, vedoucího k praktickým činnostem: měření, odhadům, porovnávání, modelování a k orientaci. Využijí příznivého vývojového období k rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a algoritmů, ale současně budou intenzivněji než dosud rozvíjet logické myšlení spojené s kritickým usuzováním a věcnou argumentací. Exaktnost oboru budeme zdůrazňovat zvláštní péčí o přesné a stručné vyjadřování slovní, ale i v zápisech při řešení úloh a v grafickém projevu. Na složitosti reálného světa dokumentují učitelé všestranný význam všech matematických oborů a jejich prudký rozvoj zejména v oblasti astronomie, celosvětové i širší komunikace, chemického i biologického inženýrství a tím motivují žáky k zájmu o přírodní vědy a profesní uplatnění se v nich. S tím souvisí nutnost týmové spolupráce, kterou budou učitelé více využívat, aby si žáci osvojili přístupy tolerance, argumentace a respektování více přístupů, vedoucích k danému cíli.

Poznámky Začlenění průřezových témat

Z oblasti Osobnostní a sociální výchova se v matematice uplatní spolupráce v týmu a související nácvik komunikace a řešení problémů.

Výchova občana bude posílena o precizování formulací argumentace, aktivní naslouchání a spravedlivé posuzování postupů a jejich výsledků.

Z tématu Člověk a prostředí se uplatní poznání o přírodních zákonitostech a úloze lidské společnosti na Zemi.

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Očekávané výstupy				Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
Učivo				Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Očekávané výstupy	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků v oboru do 20	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků v oboru do 100	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací v oboru do 1000	Používá přirozená čísla k modelování reálných situací v oboru do milionu.
	Čte, zapisuje, porovnává a zobrazí na číselné ose čísla do 20, zapíše vztah nerovnosti	Čte, zapisuje, porovnává a zobrazí na číselné ose čísla do 100, zapíše vztah nerovnosti	Čte, zapisuje, porovnává a zobrazí na číselné ose čísla do 1000, zapíše vztah nerovnosti	Čte, zapisuje, porovnává a zobrazí na číselné ose čísla do milionu, zapíše vztah nerovnosti
	Užívá lineární uspořádání	Užívá lineární uspořádání	Užívá lineární uspořádání	Užívá lineární uspořádání
	Provádí z paměti sčítání a odčítání do 20	Provádí z paměti sčítání a odčítání do 100 a násobení i dělení do 50	Provádí z paměti sčítání a odčítání do 1000 (2 číslice různé od 0) a ovládá malou násobilku i dělení	Provádí z paměti sčítání a odčítání do milionu (2 číslice různé od 0) a velkou násobilku i dělení
	Řeší úlohy, ve kterých užije a modeluje osvojené početní operace	Řeší úlohy, ve kterých užije a modeluje osvojené početní operace	Počítá z paměti dělení se zbytkem v oboru násobilky	Z paměti násobí i dělí násobkem 10 a mimo obor násobí (2 číslice různé od nuly)
	Tvoří jednoduché úlohy z praxe	Tvoří úlohy na daný příklad	Řeší a tvoří odpovídající úlohy	Řeší a tvoří odpovídající úlohy
			Zapíše číslo v desítkové soustavě	Využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost (+) a (x)
			Zaokrouhluje čísla na desítky	Provádí písemné (+) a (-), dělení jednociferným dělitelem a násobení dvojciferným činitelem
				Zaokrouhluje čísla, odhaduje a kontroluje výsledky v oboru do milionu

Učivo	Odpovídá očekávaným výstupům	Odpovídá očekávaným výstupům	Odpovídá očekávaným výstupům	Odpovídá očekávaným výstupům
			R - písemné (+) a (-) dvojcif. čísel	
			R - jednotky délky, hmot., objemu	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Očekávané výstupy	Rozliší, co bylo, je a bude	Zná hodiny a jednotky času	Provádí jednoduché převody jednotek času	Vyhledává, sbírá a třídí data
	Doplňuje tabulky a jednoduché posloupnosti čísel	Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
Učivo	Odpovídá očekávaným výstupům	Odpovídá očekávaným výstupům	Odpovídá očekávaným výstupům	Odpovídá očekávaným výstupům

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Očekávané výstupy	Rozezná a vymodeluje základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci	Pojmenuje a vytvoří model základních rovinných útvarů a nachází v realitě jejich reprezentaci (bod, přímka, úsečka, čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník)	Popíše základní rovinné útvary a nachází v realitě jejich reprezentaci (+ kružnice, kosočtverec, čtyř-, pěti-, šestiúhelník, půlkruh)	Znázorní a jednoduchou konstrukcí narýsuje čtverec, obdélník, kružnici a trojúhelník
	Rozezná jednoduchá tělesa (koule, krychle, válec)	Pojmenuje a vymodeluje jednoduchá tělesa (viz 1.r.)	Popíše a vytvoří model těles (+ jehlan, kužel, kvádr)	Sčítá a odčítá úsečky graficky
	Porovnává velikost útvarů	Rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině	Odhaduje a měří délku úsečky	Spočítá obvod troj- a čtyřúhelníku
			Modeluje souměrné útvary v rovině	Sestrojí rovnoběžky a kolmice
				Určí obsah obrazce v zákl. jednotkách
				Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary
				Určí osu souměrnosti překlád. papíru

Učivo	Čára křivá a lomená, vlnovka	Přímka, úsečka, bod	Polopřímka	Rovina
	Čtverec, kruh, obdélník, trojúh.	+ čtyřúhelník	+ kružnice	+ mnohoúhelník
	Koule, krychle, válec	Délka úsečky, jednotky délky	+ jehlan, kužel, kvádr	Převody jednotek délky
	Osově souměrné útvary	Osově souměrné útvary	Vzájemná poloha 2 přímek v rovině	Obvod a obsah obrazce
			Osově souměrné útvary	Osově souměrné útvary
			R - jednotky délky, hmot., objemu	
		R - konstrukce trojúhelníku		

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Prvouka reprezentuje vzdělávací oblast Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví, kde jim jsou věnovány 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé budou žákům blízký obsah předmětu maximálně využívat pro nefrontální metody výuky. Prací ve skupinách povedou žáky k týmovým pracovním návykům a nácviu pravidelných učebních dovedností. Jako první didaktickou zásadu budou učitelé důsledně prosazovat názornost a pracovat s pomůckami a reáliemi, na nichž nacvíčí třídění, výběr a propojování informací. Využijí rozsahu nových pojmů k rozšíření slovní zásoby žáků a jejímu uplatňování v diskuzích a argumentacích. Na základě získaných poznatků o fyzické i duševní stránce své osobnosti umožní učitelé žákům přijetí a docenění své jedinečnosti, kterou budou ve výuce uplatňovat při samostatném a sebevědomém vystupování. Pestrost obsahu předmětu umožní učitelům rozpoznat talent a zájem žáků u určitý obor a mohou je dále zájmově i profesně směřovat. Učitelé také systematicky zařazují činnosti a informace, na základě kterých jednají žáci s odpovědností za své zdraví a bezpečnost.

Očekávané výstupy	1.ročník	2.ročník
Místo, kde žijeme	Rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy
	Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	Začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra
	Vyjádří různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost okolní krajiny	Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině
Lidé kolem nás	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	Rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
	Má představu o základních povoláních a jejich významu	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
	Rozlišuje přednosti a nedostatky spolužáků i své	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
Lidé a čas	Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě
	Zná některé pověsti nebo báje, spjaté s místem, v němž žije	Pojmenuje některé místní rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje pověsti
	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, zvycích a práci lidí	Uplatňuje poznatky o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití. Na příkladech porovnává minulost a současnost
Rozmanitost přírody	Pozoruje viditelné proměny přírody v ročních obdobích	Popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
	Uvede příklady výskytu organismů ve známe lokalitě	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků
Člověk a jeho zdraví	Uplatňuje základní hygienické návyky, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Uplatňuje režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
	Dodržuje zásady bezpečného chování	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc	Odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, umí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
	Uplatňuje základní pravidla chodce v silničním provozu	Uplatňuje základní pravidla chodce v silničním provozu
	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodověda reprezentuje vzdělávací oblast Člověk a jeho svět ve dvou tematických okruzích: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Jsou mu věnovány 2 hodiny týdně ve 3. a 4. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé budou vytvářet prostor zejména pro vyvozování vzájemných vztahů a souvislostí mezi přírodními jevy a lidskými výtvoři (tzv. Problémové učení), což je umožněno integrovaným charakterem obsahu předmětu.

Didaktická zásada názornosti bude zajištěna především řetězovým pozorováním přírody a donesených vzorků, ale i promítáním přírodopisných filmů, fotografií a diagramů ze vzdělávacích PC-programů. Do výuky bude pravidelně zařazována návštěva ZOO, přírodopisných sbírek muzejí, exkurze do chráněných přírodních území a souvisejících provozů (kamenoprůmysl, čističky, skládky apod.), aby propojení s reálným životem a praktickou zkušeností žáků bylo co nejefektivnější.

Poznámky

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova probíhá v předmětu Přírodověda především v tematickém celku člověk a jeho zdraví prostřednictvím poznatků, které povedou žáky k péči o své zdraví fyzické i psychické. V tématu člověk a příroda se toto průřezové téma obráží v charakteru lidského chování a komunikace a v možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Žáci poznají základní ekologický princip – seberegulující jednání. Časté kooperativní formy práce rozvíjejí dovednosti dobré komunikace a utvářejí dobré mezilidské vztahy. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se v tématu člověk a zdraví orientuje na globální problémy související se zdravím. Multikulturní výchova se zde uplatní v tématech o jedinečnosti člověka, vývoji jeho tělesné a duševní stránky a o důležitosti rodinných vztahů a slušného chování. V Přírodovědě je největší prostor pro průřezové téma Environmentální výchova. Seznamuje žáky s přírodními zákonitostmi, souvislostmi v ekosystémech a jejich závislostí na činnosti člověka. Zpětný vliv na zdraví člověka se týká oblasti Člověk a jeho zdraví.

Očekávané výstupy

	3.ročník	4.ročník
Rozmanitost	Porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých obdobích	Objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody – princip rovnováhy přírody
Přírody	Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Porozumí poznatkům o Zemi jako součásti vesmíru
	Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, vyhledává shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
		S pomocí jednoduchých klíčů a atlasů určuje organismy
		Na základě pozorování zjišťuje základní projevy života na konkrétních organismech
		Rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
		Založí jednoduchý pokus a vyhodnotí jeho výsledky

Učivo

	3.ročník	4.ročník
	Vlastnosti látek, jejich porovnávání a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	Třídění látek, změny látek a skupenství
	Oběh vody v přírodě, její vlastnosti a význam pro život	Výskyt a formy vody, složení a proudění vzduchu
	Některé hospodářsky nejvýznamnější horniny a nerosty	Hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam
	Země, planeta, na které žijeme	Sluneční soustava, den a noc, střídání ročních období
	Rozmanitost podmínek života na Zemi	Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi
	Význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka	Znaky života rostlin, hub a živočichů, jejich životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa
	Ochrana rostlin a živočichů – odpovědnost lidí	Stavba těla nejnámějších rostlin, hub a živočichů
		Základní společenstva a nutnost jejich rovnováhy
		Ochrana životního prostředí, likvidace odpadů

Očekávané výstupy

	3.ročník	4.ročník
Člověk a jeho zdraví	Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
	Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
	Odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, umí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
	Uplatňuje základní pravidla chodce v silničním provozu	Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádné události	Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
		Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví

Učivo

	3.ročník	4.ročník
	Životní potřeby a projevy	Základní stavba a funkce těla
	Rodina a rodičovství	Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince
	Úrazová zábrana, první pomoc	HIV/AIDS – cesty přenosu
	Osobní hygiena	Intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika
	Odmítání návykových látek	Reklamní vlivy
	Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce	Hrací automaty a počítačové hry
	Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)	Bezpečné chování v silničním provozu v roli cyklisty
	Služby odborné pomoci	Brutalita a formy násilí v médiích
	Situace hromadného ohrožení	Služby odborné pomoci
		Situace hromadného ohrožení

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Předmět postupně rozvíjí řečové dovednosti receptivní (poslech a porozumění), produktivní (mluvený projev a vytváření textu) a interaktivní (rozhovor).

Těžiště obsahu předmětu v prvních dvou ročnících bude spočívat v dovednostech receptivních a postupně přecházet na produktivní a interaktivní složku v následujících ročnících. Dovednosti v závěru 1. stupně ZŠ by měly odpovídat úrovni A1 v evropském referenčním rámci pro jazyky:

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé pomohou žákovi osvojováním anglického jazyka snižovat jazykové bariéry a zvýšit jeho mobilitu jak v osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožní žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohloubí vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. V prvních dvou elementárních ročnících budou používat metody her, zpěv a tanec, hromadné memorování a prvky dramatizace ve skupinách tak, aby žáci neprožívali stres z obtížnosti jazyka, ale naopak se radovali z hromadného úspěchu. Učitelé budou shromažďovat neustálým sebevzděláváním dostatek metod a technik, jejichž používání napomůže vybudovat kladný vztah k anglickému jazyku.

Poznámky Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu Anglický jazyk zastoupena v tématech komunikace, mezilidské vztahy, zásady soužití, dramatická výchova, spolupráce s týmem, vztah mužů a žen, sebeúcta, sebedůvěra, asertivita i sebepoznání. Z tématu Výchova demokratického občana využijeme prvky spolurozhodování, hranice anarchie a despotizmu, obhajování a dodržování lidských práv, formulace argumentace, dialogu, prezentace své vlastní i své země, empatie, aktivní naslouchání, spravedlivé posuzování, samostatnost, vlastní názor.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se zde uplatní v nejširší míře. Budeme se zabývat zkušenostmi s cestováním, poznání jiných kultur, odlišnostmi mezi národy, mezinárodními organizacemi, osobnostními vzory významných Evropanů, dějinami Evropy v souvislosti s dějinami našeho státu. Zazní i olympijské ideje a význam sportu jako prostředku pro porozumění mezi národy.

Výuka do značné míry zahrnuje téma Multikulturní výchovy: Rozmanitost tradic a hodnot různých kultur v porovnání s mými vlastními, solidarita, rovnoprávnost, tolerance, spravedlnost, odstraňování nepřátelství a předsudků. Rovnocennost a stejná práva, odklon od rasové nesnášenlivosti, integrace odlišného v rodině i ve škole.

Environmentální výchova se objeví ve výuce reálií v rozsahu souvislostí mezi místním a globálním, zachování podmínek života, obnovitelné zdroje energie, výměna informací po internetu v rámci republiky, ale i Evropy a světa.

Ve výuce anglického jazyka se objeví i téma Mediální výchova. Žáci se učí zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z okolního světa, využívat odpovídajících médií a přebírat vlastní odpovědnost za naplnění svého volného času. Procvičí se i práce v realizačním týmu.

Očekávané výstupy

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
	Vyslovuje foneticky správně probranou slovní zásobu	Vyslovuje foneticky správně probranou slovní zásobu	Vyslovuje foneticky správně probranou slovní zásobu	Vyslovuje foneticky správně probranou slovní zásobu
	Rozumí několika jednoduchým pokynům	Rozumí jednoduchým pokynům	Rozumí základním pokynům učitele při výuce, reaguje na ně	Rozumí běžným pokynům, známým slovům a větám
	Rozlišuje známá slova podle jejich zvukové podoby	Pozná grafickou a mluvenou podobu slova	Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
	Pochopí smysl slyšeného slova a jednoduché věty	Pochopí smysl pomalu vyslovené věty	Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
			Používá abecední slovník učebnice	vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
				Zapojí se do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se, poskytne požadovanou informaci
				Nacvičuje gramaticky správná písemná sdělení, vyplnění základních údajů do formulářů
				Učí se reprodukovat jednoduchý text a konverzaci

Učivo

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
	Pozdrav, představení se	Poděkování	Jak se máš? Odpověď.	Dotaz (na cestu, ztracenou věc, co máš rád, co děláš)
	Domov, rodina, škola, tělo	Adresa	Pohlednice kamarádovi	Dopis z prázdnin
		Volný čas a zájmová činnost	Blahopřání	Omluva, žádost
		Oblékání, čísla do 20	Nákupy, tradice a zvyky	Příroda a počasí, svátky, důležité zeměpisné údaje
			Synonyma, antonyma	Význam slov v kontextu
		Věta jednoduchá - řekne ji a porozumí	Tvorba otázky, pořádek slov ve větě	Tvorba záporu, otázek, pořádek slov ve větě

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V našem školním vzdělávacím programu jsme z praktických provozních důvodů zařadili předmět Vlastivěda do 3. a 4. ročníku. Jeho obsahem jsou tři tematické celky z oblasti Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Ve 3. ročníku jsou očekávány konečné výstupy z 1.období, ve 4. ročníku pak polovina výstupů ze 2. období.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vlastní prožitek žáka, vycházející z modelové nebo lépe z reálné situace, bude základním principem při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Učitelé a starší žáci půjdou příkladem a budou tak přispívat k upevňování pracovních i režimových návyků. V tématu Místo, kde žijeme povedeme žáky k řešení běžných situací, které na ně v blízké budoucnosti čekají: samostatná cesta do školy, místní dopravní situace pro budoucí cyklisty, nákupy, zařizování na poště, obecním úřadu a v knihovně. Pestrými úkoly povede učitel žáky k přehledu o zvláštích bydliště, jeho tradicích a osobnostech, čímž lze postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi. Lidé kolem nás je okruh, v němž učitel využije možnost vytvářet a upevňovat vhodné chování a jednání s ostatními, osvojovat si toleranci, pomoc a solidaritu s nimi, prosazovat rovné postavení mužů a žen. Pedagog spolu se žáky odvodí základní práva a povinnosti lidí, ale i problémy, které jejich soužití provázejí. Lidé a čas je téma, kde učitel s maximem názorného materiálu seznámí žáky s pojmem čas, vyvodí jeho postup a souvislost s historií dějů. Bude k tomu užívat zejména metod exkurzí, návštěv a objevování informací v památkách, muzejích, knihovnách apod.

Poznámky Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova senejvíce uplatní v tematu Lidé kolem nás, kdy si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova vyplývá z přístupu ke vzdělávacím celkům Česká republika a její sousedé a přípravným tématům k informacím o Evropské unii.

Významně se uplatní průřezové téma Environmentální výchova, které je součástí učiva o ochraně přírody v ČR, hospodářskými postupy v zemědělství a průmyslu České republiky.

Výchova demokratického občana prolíná všemi třemi tématy, kterými je předmět Vlastivěda tvořen. Nejsilněji se podílí v části Lidé kolem nás. Podle možností zopakujeme návštěvu Parlamentu ČR, kde náš pan poslanec umožnil žákům imitovat jednání stranického klubu k návrhu zákona. Děti samy vybraly své kandidáty, rozhodly o tématu nového zákona a po argumentacích a rozpravě o zákonu hlasovaly. Akce byla věkově přizpůsobena a vedla k pochopení proč a jak Parlament pracuje. Podobné modely budeme imitovat buď na půdě Parlamentu nebo alespoň ve škole, aby každý žák touto zkušeností prošel.

Nepřímo, avšak trvale se bude uplatňovat téma Mediální výchova, neboť všechny typy médií jsou hlavním zdrojem aktuálních informací k probíraným tématům. Jejich vyhodnocování a konfrontace je trvalou součástí učení v širším slova smyslu.

Očekávané výstupy	3.ročník	4.ročník
Místo, kde žijeme	Orientuje se v plánu své obce	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu
	Vyznačí a popíše cestu na určené místo	Určí světové strany v přírodě i podle mapy
	Začlení svou obec do kraje a oblužného centra ČR	Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map
	Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí obce	Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky
	Vyjádří různými způsoby rozmanitost a estetické hodnoty okolní krajiny	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest
		Rozlišuje symboly našeho státu a hlavní orgány státní moci
Lidé kolem nás	Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi
	Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině,
	Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci
		Obhájí při konkrétních činnostech své názory, připustí svůj omyl
		Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva
Lidé a čas	Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
	Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
	Uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	Zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
	Na příkladech porovnává minulost a současnost	Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti
		Poznává historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Učivo	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště	Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů
	Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	Vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí
	Obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	Orientační body a linie, světové strany
	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR
	Určování času, čas jako fyzikální veličina,	Státní symboly
	Režim dne, roční období	Mapy vlastivědné a tematické, obsah, vysvětlivky
	Péče o památky	Práce fyzická a duševní, zaměstnání
	Báje, mýty, pověsti	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace
		Právo a spravedlnost - protiprávní jednání
		Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce
		Dějiny jako časový sled událostí,
		Kalendáře, letopočet, generace
		Státní svátky a významné dny
		Lidé a obory zkoumající minulost
		Minulost kraje a předků
		Vlast, rodný kraj

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje jiné nežli racionální poznávání světa. Sleduje rozvíjení citění, tvořivosti a vnímavosti žáka k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím i k sobě samému a okolnímu světu. Rozvíjí tvořivé schopnosti prostřednictvím linie, bodu, tvaru a barvy. Učí žáky s těmito výrazovými prostředky tvořivě pracovat a užívat je k sebevyjádření. Žáci poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly a učí se jim podle své úrovně rozumět. Předmětu je určena 1 vyučovací hodina týdně, která však sousedí s praktickými činnostmi, čímž je umožněno pracovat i na časově náročnějších projektech střídavě v obou předmětech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé budou napomáhat rozvíjení klíčových kompetencí tak, že povedou žáky k pochopení umění jako svébytného prostředku komunikace. Umožní žákům vlastní tvorbu s respektováním jejich jedinečnosti, které budou citlivě kultivovat. Učitelé vytvoří vstřícnou a podnětnou atmosféru k přístupu ke kulturním projevům z minulosti i současnosti i různorodých skupin a národů. Povedou žáky k tvořivému přístupu ke světu a k aktivnímu překonávání životních stereotypů a obohacování citového života.

Očekávané výstupy

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
	Rozpoznává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	Pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	Porovnává prvky a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné
	V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti	Uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy	Uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání také objekty a další prvky a jejich kombinace	Kombinuje linie a barevné plochy, užívá objemové vyjádření při modelování a prostorovém vytváření
	Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly	Pro vizuálně obrazné vyjádření události volí vhodné prostředky	K výtvarným dílům přistupuje jako ke zdroji inspirace
			Odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Svými výtvarnými díly oslovuje okolí, vysvětluje okolnosti jejich vzniku
Učivo	Linie a tvary	Světlostní a barevné kvality	Objemy a textury	Kombinace prvků a jejich proměny v ploše, objemu a prostoru
	Uspořádání objektů podle výraznosti	Uspořádání objektů podle velikosti	Uspořádání objektů podle vzájemného postavení	Uspořádání objektů ve statickém a dynamickém vyjádření
	Výtvarná vyjádření smyslových podnětů	Umělecké výtvarné aspekty televize	Smyslové účinky fotografie, filmu	Smyslové účinky tisku, reklamy, PC
	Vyjadřování pocitů, nálad a představ	Manipulace s objekty	Pohyb těla a jeho umístění v prostoru	Akční tvar malby a kresby
	Hračky, ilustrace textů	Volná malba, objekty	Plastika, socha, komiks	Fotografie, elektronický obraz

PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je reprezentován předmětem Praktické činnosti 1krát týdně jednou vyučovací hodinou. Předmět je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Doplňuje vzdělání o složku nezbytnou v dalším životě a ve společnosti. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé půjdou svým žákům v úrovni pracovních vlastností pozitivním příkladem. Povedou je k odpovědnosti za kvalitu výsledků práce. Budou klást důraz na plánování a organizaci práce, používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek. Učitelé budou žáky povzbuzovat k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku. Učitelé budou dbát, aby s růstem kvality práce žáků rostla i jejich sebedůvěra, zejména u těch jednotlivců, kteří nemají ideální předpoklady pro učební činnosti.

Očekávané výstupy

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Práce s drobným materiálem	vytváří jednoduchými postupy různé předměty	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	pracuje podle slovního návodu a předlohy	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
				využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
				volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
				udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
činnosti			a činnosti při práci se stavebnicemi	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
				pracuje podle slovního návodu, předlohy
				dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
práce	provádí pozorování přírody	zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pečuje o nenáročnou rostlinu	provádí jednoduché pěstitelské činnosti
				pečuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
				dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
Příprava pokrmů		Chová se vhodně při stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování	orientuje se v základním vybavení kuchyně
				dodržuje pravidla správného stolování
				udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce
Učivo	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Práce s drobným materiálem	Mastnoty materiálu (přírodní, modelovací hmota, papír)	Mastnoty materiálu (papír a karton, textil)	Mastnoty materiálu (drát, fólie aj.)	Mastnoty tradičních i netradičních materiálů
	pracovní pomůcky a nástroje - nůžky, nůž, jehly, nitě, lepidlo	pracovní pomůcky a nástroje - nůžky, nůž, jehly, nitě, lepidlo	pracovní pomůcky a nástroje - kleště, navíječka, kladivo	pracovní pomůcky a nástroje - štětce, pilky, brusný papír aj.
	lidové zvyky - koledy, pranostiky, kolektivní hry (Morana, lítečko...)	lidové tradice - jednoduché zvykoslovné předměty: kraslice, svícen, perníky	Zvykoslovné předměty: tkanice, pomlázka, vánoční ozdoby, panenky z šustí aj.	Prvky řemesla košíkářského, drátenického, tkalcovského, krajčářského, hrnčířského, vyšivačského, krejčovského...
činnosti	stavebnice plošné	stavebnice plošné a prostorové	stavebnice prostorové	stavebnice konstrukční a modely
	organizace práce pod vedením učitele	práce s předlohou a ukázkou	práce s návodem	práce s jednoduchým náčrtem
Pěstitelské práce	pěstování pokojových rostlin	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina)	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
Příprava pokrmů	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	základní vybavení kuchyně	technika v kuchyni - historie a význam	výběr, nákup a skladování potravin

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura, která svým specifickým působením na estetické cítění, vnímavost a tvořivost podporuje rozvoj osobnosti a její socializaci výběrem činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního, ale i dramatického a literárního umění. Seznamují se s ohledem na své zkušenosti s vybranými uměleckými díly a učí se je chápat.

Předmět je dotován 1 vyučovací hodinou týdně. Její náplň sestává z činností vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechoových.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem. Dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu, uplatňování a posilování správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechoových činností je aktivní vnímání znějící hudby ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se ji analyzovat a interpretovat.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím těchto činností povede učitel žáka tak, že může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Učitel bude při zařazování činností dbát, aby se rozvoj žákovy hudebnosti se následně projevil individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechoвыми.

Očekávané výstupy

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
	Zpívá podle svých možností čistě	Zpívá čistě a intonačně přesně	Zpívá čistě a přesně v jednohlase	Zpívá i v dvojhlasě dur i moll
	rytmizuje jednoduché texty	melodizuje jednoduché texty	Improvizuje v nejjednodušších formách	orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
	doprovází hrou na jednoduchý nástroj	doprovází hrou na jednoduchý nástroj	doprovází hrou na jednoduchý nástroj	doprovází hrou na jednoduchý nástroj
	reaguje pohybem na znějící hudbu	pohybem vyjadřuje metrum, tempo	znázorní dynamiku, směr melodie	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
	rozpozná výrazné tempové změny v proudu znějící hudby	rozpozná výrazné dynamické změny v proudu znějící hudby	rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
	odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	rozlišuje jednotlivé kvality tónů	ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků
Učivo	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Vokální činnosti	Hluboké břišní dýchání, výslovnost Hra na tělo, opakování sekvencí	Otvírání úst, nasazení a tvorba tónu Písně ve 2/4 taktu - dirigování	Dynamicky odlišený zpěv, hygiena Písně ve 3/4 taktu - dirigování	Rozšiřování hlasového rozsahu Písně ve 4/4 taktu - dirigování
	Hudební hry - ozvěna, otázka-odpověď	Dvojhlas s prodlevou (Já mám koně)	Dvojhlas v kánonu (Bratře Kubo)	Lidový dvojhlas v tercii
	K čemu slouží notová osnova	Diatonické postupy v durových tóninách, 5., 3. a 1. stupeň	Volný nástup 8. a spodního 5. stupně	Diatonické postupy i v mollových tóninách
činnosti	Jednoduché skladbičky na zobcovou flétnu	Záznam jednočárkované oktávy	Čtení a zápis rytmického schématu písně	Orientace v notovém záznamu jednoduché melodie
	Reprodukce motivů Orffovými nástroji	Jednoduché skladbičky na zobcovou flétnu	Těžká doba v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva	ořehy, mezihry a dohry z tónového materiálu písně
			Rytmická reprodukce ze záznamu	Melodická reprodukce ze záznamu
Hudebně pohybové činnosti	Taneční hry se zpěvem, pantomima podle hudby	Improvizace s tanečními kroky	Pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	Jednoduché lidové tance, country, orientace v prostoru
Poslechové činnosti	Kvality tónů - délka, síla, barva, výška; rytmus	Melodie vzestupná a sestupná, její pohyb	Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord, harmonie	Hudební výrazové prostředky - barva, kontrast a gradace
	Změny v hudebním proudu - metrické	Změny v hudebním proudu - dynamické	Změny v hudebním proudu-rytmické	Změny v hudebním proudu - harmonické
	Ukolébavka	Koleda	Pochod	Taneční hudba
	Lidová píseň	Umělá píseň	Malá písňová forma	Rondo
			Jednoduchá interpretace hudby - jaká je a proč	interpretace hudby s popisem vlastního citového prožitku

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací oblast Člověk a zdraví propojena s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají, a do každodenního života školy. Předmět je dotován 2 hodinami řazenými z technických důvodů za sebou. K vyrovnání této disproporce zařazuje škola do rozvrhu další velkou přestávku, určenou k pohybovým činnostem. Obsah, motivace a hodnocení předmětu má vést především k oblibě a návyku pohybových činností kolektivních i individuálních, aby pomohly utvářet především personální a sociální klíčové kompetence.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitelé budou považovat poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty za zásadní žádoucí postoj každého člověka. Budou usilovat o stálé vyvažování stavu tělesné, duševní i sociální pohody a vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů. Učitelé pomáhají utvářet orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje. Navozují vytváření pravidelných návyků v denním režimu s využitím volného úsilí k dosažení zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu a duševní pohody jako předpokladu pro výběr partnera i uplatnění ve společnosti. Podněcují žáky k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Očekávané výstupy

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
	Využívá příležitosti k pravidelným pohybovým individuálním i skupinovým činnostem.	Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím.	Zmádá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině. Snaží se je zlepšit.	Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.
	Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.
				Zmádá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.
				Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.
				Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.
				Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží.
				Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví.
				Porovná své výkony s předchozími výsledky.

Učivo	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu. Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - všechny ročníky. Zdravotně zaměřené činnosti - držení těla, zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotní cvičení a jejich praktické užití. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu. Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, v šatnách, umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc.			
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost. Základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti. Rytmické a kondiční cvičení pro děti - s hudbou nebo rytmic. doprovodem, estetický pohyb, vyjádření hudby pohybem, jednoduché tance. Průpravné úpoly - přetahy a přetlaky. Základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem. Základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou aj., herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, zjednodušená utkání. Turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody. Plavání - (základní plavecká výuka) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob. Lyžování, bruslení (podle možností školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích.			
Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí. Zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží. Měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy.			

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Pravidla pro hodnocení žáků

Základním způsobem hodnocení vzdělávacích výsledků je klasifikace známkou 1- 5, hodnocení chování 1- 3. Slovní hodnocení je možné po projednání s rodiči buď na jejich přání nebo na základě poruchy učení pro lepší motivaci dítěte a pro předcházení jeho nežádoucích stresových stavů. V odůvodněných případech může ředitel školy povolit i kombinaci obou způsobů.

V kompetenci učitele je časové rozdělení osvojování informace na období jejího objevování a poznávání, seznamování se s ní – v této době neuzívá klasifikace, ale nejrůznější motivační alternativní způsoby hodnocení (sebehodnocení dítěte, vzájemné hodnocení spolužáků, povzbuzování, posuzování individuálního pokroku apod.). Druhé období procvičování učiva vyžaduje hodnocení objektivnější, avšak dítě musí rozumět tomu, že se jedná o průběžné, nikoli definitivní hodnocení, které je pro obě strany vodítkem, kolik práce ke zvládnutí učiteli i žákovi zbývá. Zde jsou vhodné metody procentuální, bodovací, grafické a už i klasifikační. Žákům bude jasně vymezeno období kontrolní, kdy bude známkou hodnocen výsledek dlouhodobého procesu přijímání a aplikování nové vědomosti, dovednosti či návyku do praxe. Teprve tato klasifikace, následující po důkladném naučení látky, je směrodatná pro vysvědčení, které je vyplňováno v souladu s platnými zákonnými normami.

Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení se odvíjejí od obsahu klíčových kompetencí, avšak s ohledem na věkovou přiměřenost pro žáky ve věku 6 – 10 let:

Učení – míra vyhledávání, třídění a propojování informací, výběr vhodných učebních metod, zájem o studium, míra experimentování, hodnocení vlastních výsledků a vyvození závěru, používání termínů a symbolů, chápání souvislostí

Řešení problémů – všímavost k problémům, jejich rozpoznání a přístup k řešení, rezistence vůči nezdaru, samostatnost v řešení problémů a schopnost ověřovat jeho správnost, míra kritického myšlení, uvážlivost rozhodnutí, schopnost sledovat a hodnotit své zlepšení

Komunikativnost – kvalita vyjadřování myšlenek a názorů, naslouchání a porozumění jiným, zapojování do diskuzí, obhajování svého názoru, argumentace, porozumění různým druhům textů, záznamům, ilustracím a schopnost jejich využití, používání komunikačních a informačních prostředků k dorozumívání s okolím, vytváření kladných mezilidských vztahů

Sociální a personální postoj – práce ve skupině, tvorba a respektování pravidel práce, utváření příjemné pracovní atmosféry a dobrých vztahů, schopnost požádat o pomoc a ochota pomoci jiným, respektování odlišných hledisek, míra jejich využívání, pozitivní představa o sobě samém, sebedůvěra, ovládnutí jednání k dosažení sebeuspokojení a sebeúcty

Občanský postoj – schopnost vcítění se do prožívání druhých, respektování jejich hodnot, postoj v situaci násilí a bezpráví, uznání zákonů a společenských norem, znalost svých práv a povinností, znalost našich kulturních a historických tradic a účast v nich, zapojení do současného kulturního a sportovního života, chápání základních souvislostí v oblasti životního prostředí a podpora zájmu ochrany přírody

Pracovitost – bezpečně a účinně používání materiálů a nástrojů, postoj ke kvalitě a funkčnosti výsledku své práce, k ochraně zdraví a životního prostředí, využití znalostí a zkušeností z různých oborů pro svůj rozvoj, uvážlivost v rozhodování o vlastním profesním zaměření, orientace v základech pojmu podnikání

Podrobná pravidla hodnocení a klasifikace žáků jsou rozpracována v samostatné kapitole.

Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení malé dvoutřídní školy je organickou součástí každodenní práce. Ředitelka školy i učitelé navzájem vnímají práci celého kolektivu pedagogů i žáků a okamžitou zpětnou vazbu využívají pro neustálé ověřování i zdokonalování své práce. Struktura autoevaluace uvedená v tabulce je proto velmi stručná, aby zároveň byla funkční. Viz tabulka.

Autoevaluace Základní školy Zadní Třebaň

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení stávajících podmínek ke vzdělávání na škole	Spokojenost rodičů se školou, dosti aktivit spolu s nimi	Dosažení co nejvyšších výsledků podle individuálních možností žáka	Odborný růst pedagogických pracovníků	Spokojenost žáků ve škole
Kriteria	Dostatek financí na zabezpečení chodu školy	Naplněnost školy, účast a aktivity rodičů pro školu	Postupné zlepšování každého žáka	Účast v DVPP a jeho užití ve výuce	Spokojený žák
Nástroje	Analýza rozpočtu a jeho plnění	Zápis do 1.r. Dotazník Rozhovor	Analýza žákovských prací	Analýza plánu DVPP, výroční zprávy, rozhovor, pozorování	Pozorování, dotazník, rozhovor
Časový harmonogram	1x ročně	Únor-zápis po 2 letech 3x ročně Dotazník Rozhovor	Průběžně, vyhodnocení za každé pololetí	Při hospitacích průběžně pozorovat 1x ročně analýza dokumentů	

Vzdělávací program Základní školy Zadní Třebaň

číslo jednací: 506/2010

byl ke dni 31. 5. 2010 dopracován podle doporučení České školní inspekce zn.: ČŠI-1363/09-S ze dne 8. 10. 2009

PŘEDKLÁDÁ: MGR. BOŽENA MUSILOVÁ, ŘEDITELKA

ZPRACOVAL: KOLEKTIV PEDAGOGŮ ZŠ A MŠ ZADNÍ TŘEBAŇ

PROJEDNÁNO NA PEDAGOGICKÉ RADĚ DNE 29. 8. 2007

SCHVÁLENO ŠKOLSKOU RADOU DNE 19.11.2007

PLATNOST DOPRACOVANÉ VERZE ŠVP JE OD 1. 9. 2010

PROJEDNÁNO NA PEDAGOGICKÉ RADĚ DNE 30.8. 2010

SCHVÁLENO ŠKOLSKOU RADOU DNE .....

PODPIS ŘEDITELKY ŠKOLY

PODPIS PŘEDSEDKYNĚ ŠKOLSKÉ RADY